

APLICAȚII PRACTICE ÎN PROMOVAREA SĂNĂTĂȚII LA NIVEL POPULAȚIONAL PRIVIND PREVENIREA CANCERULUI

Olga CARA¹, Ruslan BALTAGA¹, Vasile SOFRONIE²

¹IMSP Institutul Oncologic, Republica Moldova

²Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova

Autor corespondent: Olga Cara, e-mail: cara.olea999@gmail.com

Cuvinte-cheie: promovarea sănătății, angajați medicali, populație, vaccinare, instruire, cancer, Program național.

Introducere. Creșterea poverii medicale, sociale, economice și psihologice a bolilor transmisibile și netransmisibile au scos în evidență necesitatea implementării pârgurilor de promovare a sănătății, precum și a screening-ului de cancer.

Scop. Analiza activităților la compartimentul promovarea sănătății și educație pentru sănătate privind prevenirea cancerului în rândul populației.

Material și metode. A fost realizat un studiu retrospectiv, datele fiind colectate pe perioada anilor 2019-2022 din Raportul statistic nr. 50-săn privind promovarea sănătății și educație pentru sănătate, procesele verbale privind instruirile realizate de către lucrătorii medicali ai Institutului Oncologic, rezultatele fiind analizate în Microsoft Excel.

Rezultate. În conformitate cu Programul național de promovare a sănătății, Programul național de control al cancerului și ale altor acte normative emise de MS al RM, anual, de către echipele multidisciplinare ale Institutului Oncologic, au fost realizate diverse acțiuni de educație și de promovare a sănătății, în scopul realizării bunăstării la nivel populațional și de individ, precum și screening-ul cancerului. În perioada anilor 2019-2022, au fost realizate: seminare de instruire – crescând de la 11, în 2019, până la 136 acțiuni, în 2022; participările la emisiuni tv – aproximativ 68 intervenții per an; intervenții în cadrul emisiunilor radiofonice – aproximativ 30 anual; publicațiile în presă au crescut de circa cinci ori, de la 56, în 2019, până la 283, în 2022; informații plasate pe pagina web, de la 67, în 2019, până la 171, în 2022; prelegeri – de la trei, în 2019, până la 19, în 2022; acțiuni organizate în comunități (atelieri de lucru, mese rotunde, flashmob) – nivel relativ constant – 55 anual; buletine sanitare – numărul lor în 2022 a atins 104, comparativ cu 2019 – 34; convorbiri – de la 4691, în 2019, până la 319282, în 2022. Situația epidemiologică privind COVID-19 a scos în evidență multiple forme de comunicare interpersonală. Astfel, în anii 2020-2021, preponderent s-au adus informații publicului larg prin mediul online, ceea ce a făcut posibilă creșterea numărului de implicări ale specialiștilor din IMSP IO în cadrul emisiunilor tv, radio și presă, precum și în cadrul programului pentru consultațiile de telemedicină. Acțiunile de sănătate publică ale IMSP IO au fost derulate prin: acțiuni de educație sanitară ce au avut ca scop sensibilizarea populației asupra unor cauze de morbiditate, stil de viață sănătos, alimentația echilibrată, prevenirea formelor tardive de depistare a cancerului, implementarea screening-ului de cancer mamar; acțiuni de informare privind prevenirea și controlul infecției cu SARS-CoV-2, necesitatea examenelor medicale profilactice, prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale; acțiuni profilactice prin campanii de vaccinare – necesitatea vaccinării anti-COVID-19 a angajaților medicali și a pacienților cu cancer, vaccinarea antigripală sezonieră și anti-HVB, vaccinarea anti-HPV la populația țintă.

Concluzii. Educarea populației, promovarea sănătății, drept mijloace de dezvoltare a cunoștințelor și schimbarea comportamentului într-un stil de viață favorabil sănătății, a fost totdeauna unul dintre scopurile principale ale Programului național de promovare a sănătății și Programului național de control al cancerului.